

Recenzije.

Piszer dr. Emericus, ord. cist.: Chrestomathia Bernardina ex operibus S. Bernardi, abbatis claravallensis, doctoris melliflui, collecta et ad systema quoddam theologiae redacta, 8, str. VIII + 392, Marietti Torino 1932.

Ova je, da je tako nazovemo čitanka iz djela sv. Bernarda, namijenjena u prvom redu bogoslovima studentima, ali je bez vidnog zadovoljstva ne će pustiti iz ruku ni oni, koji su studij bogoslovije završili. Što je vrlo dobro, jest poredaj izvadaka po sistemu bogoslovskeg naukovnog programa. Tako je uporaba djela znatno olakšana. Ima tri dijela: theologia generalis, specialis i moralis. Možda ta podjela nije sasvim točna, naročito, kad se uzme u obzir, što je sve u pojedine dijelove uneseno; ali to ne smeta, da se djelom može korisno poslužiti, tko ima praktičnu svrhu pred očima.

Kod sastava djela ove vrsti uvijek je na mjestu jedan uvod, u kojem valja iznijeti kritički pregled rada i života odnosnog pisca. Ni ovdje ne bi takav uvod bio suvišan, naprotiv, on bi samo jače privukao k uporabi djela, koje zaslužuje svaku pohvalu.

Naručuje se kod izdavačke knjižare Marietti, Torino, a stoji 18 lira.

A. Ž.

Djela sv. Terezije od Isusa. Svezak I. Pred sobom imamo u savjesnom prijevodu i u odličnoj vanjskoj opremi prvi svezak »Djela Svete Terezije od Isusa«. U prvom svesku opisuje Svetica samu sebe, svoj život sa svim onim čudesnim milostima, objavama, vizijama i zanosima, kojima ju je obdario Gospodin. Međutim u svim tim izvanrednim Božjim darovima ne nalazimo ništa, što bi nas uznemirivalo ili u nama budilo malodušnost, dapače tu će čitatelj naći uvijek nešto tako blisko i moguće našoj ljudskoj naravi, te će ga to samo poticati na bolji i dublji unutarnji život. A u tome upravo i leži stvarna vrijednost ovih neumrljivih djela.

Iza ovog prvog sveska, u najkraćem roku uslijedio je i II. svezak. Svi oni, koji su se do polovice travnja na Djela pretplatili i obvezali se uzeti sva tri sveska, dobivaju ih uz pogodovnu cijenu od Din 120.—. Međutim, kako su mnogi kasno saznali za tu pogodnost, izdavači su je produžili na još neko vrijeme, ali uz taj uvjet, da oni koji se hoće njome poslužiti, treba odmah da pošalju svotu na sva tri sveska (Din 120.—), kako bi se time bar donekle namirili veliki troškovi, oko izdavanja ovih monumentalnih djela. Inače je knjižarska cijena djelima Din 180.—.

O vrijednosti samoga ovog djela ne treba govoriti. Nju su stoljeća opravdala i preporučila. Drugo je pitanje da li će se kod nas izvan maloga kruga inteligencije, naći tko god, tko će s dostatnom ustrajnošću i s jednom pozitivnom korišću htjeti moći pratiti ovo djelo i tako se njime okoristiti. To sam se i sâm pitao, kad sam prevodio »Ispovijesti sv. Augustina«. Djelo traži, da je čovjek uvježban i sposoban pratiti apstraktna izvajdanja autoričina i njezin način izražavanja. Uzmite na pr. ove rečenice:

Str. 15.: »Istina je jamačno, da mi često bol radi velikih grijeha ublažuje zadovoljstvo, što mi ga daje misao, da se tako upoznaje množina Tvoga milosrda.«

Str. 40.: »Ono je, što se tiče službe Božje, već tako oslabilo, te treba da se zašтите leđa onima, koji služe Bogu, eda uzmognu naprijed, dok se drži, da je dobro uživati svjetovne taštine i radosti.«

Str. 13. (sv. II.): »Zaista, kad se ne bih obazirala na ljudsku slabost, koja se tješi, da će joj pomoći u svakoj potrebi — a to bi bilo, kad bismo što mogli — radovala bih se, kad bi se znalo, da to nisu stvari, za koje se treba tako revno moliti Bogu.«

Osim što u prvoj smeta izraz »ublažuje«, valjat će prosječom čovjeku i dva puta pročitati ovo mjesto, da mu uhvati, inače jednostavan, smisao. A da li će mu kod druge i treće rečenice biti dosta, da je i dva puta pročita?

O prijevodu možemo reći, da je lijep i dobar. Da li je tačan, držim, da ime dr. B. za to dostatno jamči. B. je vrstan stilista, pomalo i pjesnik i pripovjedač. Ponekad, istina, gomila kratke rečenice, no ipak ne tako i toliko kao don Marko Vežić ili Pecija Petrović. To bi mu svojstvo ovdje imalo biti odlika; jer stari pisci kod sviju naroda odreda, pišu duge periode i zamataju svoje misli u klupka. G. dr. B. ne će jamačno zamjeriti, ako istaknem neke pojedinosti u njegovom inače vrsnom prijevodu. Više očiju više vidi!

Str. 5.: Ondašnji moralisti... zapisaše... razjarene spase;

str. 8.: ne bih okrnjila svoju čast;

str. 11.: proboravi nekoliko dana, pa bde;

str. 13.: No niko na meni nije poznao, da se silim, nego samo preveđiku volju;

str. 14.: uvredā, kojim sam Te;

str. 18.: Dopušta Nj. Veličanstvo i briše im ih iz pameti;

str. 21.: bih tjela siliti... ne pregnuh činiti zlo...;

str. 23.: mnogo mi je za strpljivost koristilo... ne bi pružio svoju ruku...

str. 34., 36., 37.: neću izgubiti časti, neće biti..., neće) više živjeti;

str. 34.: Sigurila sam ih...;

str. 35., 37., 39.: da volju čemu... volj koliko... Vidjeh, da neznam... (str. 37.: Neznam.);

str. 41.: da se snuje, kako bi se kralj izdao i zna, da on to znade, a opet se nikad...;

str. 56.: ne će ga Bog... jer ne će izgubiti;

str. 68.: i ako se ne čuvaju takvi, te se ne bi činilo;

str. 70.: da nas se trpi uza se;

str. 12. (II. sv.): »A budemo li se bavile tim, da se molimo za one, koji su branitelji Crkve, za propovjednike i učenjake, koji je brane, tim bismo prema svojoj snazi pomagale ovome mome Gospodinu, kojega toliko progone oni, kojima je učinio toliko dobra.«

I tako dalje. Ima u prijevodu mnogo pasivnih oblika, što ih ne trpi duh našega jezika. Ima nedosljednosti u pisanju negacije s glagolom, jednako u upotrebi akuzativa mjesto genetiva u vezi s negacijom. Ima i stalističkih grbotina, što ih nameće romanski jezik. Tko zna što znači prevoditi jedno djelo ove vrsti, ne će se toliko tome ni čuditi. Ali valja nastojati, da ih izbjegnemo.

Sve su to međutim malenkosti, koje nipošto ne umanjuju vrijednosti ovoga prijevoda. U nj je dr. B. uložio golem trud, pa kako njemu, tako i nakladniku mora na tomu hrvatska bogoslovska knjiga biti zahvalna!

A. Ž.

Dr. Milan Ivšić: Temelji seljačkog zakonika. — Prilog k izgradivanju imovinskog prava za naše seljaštvo. — Cijena 15 D. Zagreb 1933.

Već se kroz pola vijeka među našim pravnicima, političarima i ekonomistima raspravljalo, kako da se riješi problem raspadanja seljačkoga posjeda, a s tim u vezi, i propadanja seljačkoga staleža. Jednodušno se došlo do uvjerenja, da su glavnim uzročnikom proletarizacije naših sela nesređeni imovinsko-pravni seljački odnosi. Na jednoj je strani individualizam i liberalizam Građanskog zakonika pogodio stvaranju sitnih posjeda, nesposobnih za ikakovo seljačko gospodarstvo, a na drugoj su strani izvjesne pozitivne norme našeg Zadrudnog zakona postale preuske za savremeni gospodarski i socijalni život. — Prof. dr. Ivšić obrađuje cio problem u svojoj biti te dolazi do zaključka, da se za seljačku imovinu kao i za sve seljačke pravne odnose ima stvoriti zasebni **seljački zakonik**, koji će usvojiti pravno naziranje našega naroda o kolektivnoj obiteljskoj svojini kao temelj novog pozitivnog zakonika. I dok bi se građanski zakonik mogao i nadalje primjenjivati nesmetano odnosima i imovini građanskih klasa, to bi se Seljački zakonik imao primjenjivati jednolično za svu seljačku imovinu. Time će se izbjeći ona dojakošnja pravna dvojnost i trojnost na seljačkim domovima. — Treba da se napomene, da su izvođenja dra Ivšića prihvaćena u zakonskom nacrtu »Izmjena i dopuna Zadrudnog zakona od god. 1889«, koji nacrt ima da u najskorije vrijeme uzakoni i naše parlamentarno tijelo. — Knjiga se dobiva kod samoga autora (Zagreb, Rakovčeva 13) kao i u svima knjižarama.

Dr. Josip Srebrnić, biskup krčki: Korizmena poslanica 1933. Zagreb, Nadbiskupska tiskara. Str. 32.

U svojim poslanicama uvijek aktuelan i pozitivan, biskup krčki šalje ove godine svome svećenstvu i vjernicima korizmenu poslanicu o ljubavi prema bližnjemu. Na ovu ga temu potiče 1900 godišnjica najvećeg djela ljubavi prema bližnjemu: Spasiteljeve smrti na križu. Najprije prikazuje